

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Gradšče št. 7, levo.
Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 6 Din, za inozemstvo 8 Din.

Inserati se računajo po velikosti. Cene so navedene
v oglasnem delu.

Kdaj bo drugače?

Po srditi borbi v Beogradu je bila z razpisom skupščinskih volitev vržena zadnja politična karta. Od te zadnje karte je sedaj vse odvisno. Ne samo moč in vpliv političnih grupacij, ampak tudi bodočnost države.

Akoravno je delovno ljudstvo v ogromni večini, zaenkrat ne odločuje v leh važnih in odločilnih časih. Akoravno je med delovnim ljudstvom volja, da se prilike v državi urejajo v smislu socialističnih načel, stranke, ki zastopajo ta načela, ostajajo zaenkrat v ozadju brez vpliva na potek političnih dogodkov.

Zakaj vse to?

V boju za politično moč so podlegle proletarske stranke. Na celi črti prevladuje meščanska orientacija, prevladuje kapitalistični interes nad interesom delovnega ljudstva.

Res je sicer, da so meščanske stranke razdvojene in v boju med seboj. Ta boj je pa po večini le boj za politično premoč osebnosti, boj, katerega izid je v vsakem slučaju in naj zmaga ta ali oni, več ali manj škodljiv delavskim interesom. Še vedno se je izkazalo, da so si bile preje še tako nasprotujoče si meščanske stranke vseh koncev konec vedno edine v tem, da onemogočijo socialni pokret, kjer se le more.

Zavedamo se, da danes niti govora ne more biti o tem, da bi lahko izvojeval razredno zavedni delovni razred socialistično ureditev države. Mogoče je edinole, da doseže delovni razred, da se v državi ureditvi udeležiti načela, ki so vsaj blizu socialističnim idealom.

Ze Vidovdanska ustava vsebuje določbe, ki bi se lahko izvajale v socialističnem duhu. Pomislimo samo na zaščito malega človeka in na socialno zakonodajo. Toda kaj imamo od vseh teh lepih členov Vidovdanske ustave? Čisto nič. Delovno ljudstvo nima pač nobene odločilne besede pri izvajanju ustave. Delovno ljudstvo je prepustilo zastopstvo svojih interesov buržuaziji, kateri služijo socialna vprašanja le za fraze na volilnih shodih.

Da pa je delovno ljudstvo brez zastopstva na odločilnih mestih, ni kriva samo nezavednost. Velik del krivde nosijo tudi stranke, ki organizirajo in zastopajo proletarski pokret.

Komaj nekaj let je od tega, ko je imelo socialistično delavstvo v skup-

ščini okrog šestdeset poslancev. Vsekakor lepo in vplivno zastopstvo.

Delavsko zastopstvo se je pa izkazalo nevredno svojih mandatov. Mesto, da bi delavsko zastopstvo vodilo ljudsko, socialistično politiko, je trutilo čas s teoretiziranjem in z boljševisko propagando. Tako je delal radikalni del, dočim je zmernejši del pod vodstvom socialne demokracije vodil kvarno oportunistično, ministerjalno politiko. Eno kot drugo je moralo doživeti svoj slab konec.

Takoj naslednje volitve so končale s tem, da je socialistično delavstvo dobilo mesto šestdeset, samo še enega zastopnika v skupščini. Vse to pa ni izmodrilo ne komunistične in ne socialno demokratične stranke. Obe stranki še naprej vodita politiko, ki je doživela tako v skupščini kot pozneje pri volitvah popolni polom in ga bo doživela še tudi naprej, če ne krene v drugo smer.

Najškodljivejša za socialistični pokret je pa bil tudi brezobziren boj med socialno demokracijo in komunisti, ki se ni ustavljal niti takrat, če se je slo za skupne akcije v dobrobit delovnega ljudstva. Politična strast in demagogija je pri tem slavila naravnost orgije.

Narodni socialisti smo bili vedno in smo še danes za izmirjenje med socialističnimi strankami. Prepričani smo, da je z nami istega mnenja večina delovnega ljudstva. Skrajni čas bi zato bil, da tako komunisti kot socialni demokrati spoznajo, da s svojim neproletarskim medsebojnim bojem ne slabe le svojih organizacij, ampak onemogočujejo tudi vsak napredek delovskega vprašanja.

Ravno sedaj pred volitvami je ponovno umesten apel na komuniste in socialne demokrate, da trezno pomislijo, kam jih vodi njihova pogubonosa politika. Pomislijo naj, da bodo pri volitvah zopet doživeli poraz, če ne revidirajo svoje politike in da ne bo izvoljen ne en socialno demokratični ali komunistični poslanec.

Veseli bi bili, če bi našel naš ponovni apel pozitivni odziv. Veselilo bi nas, če bi nastopila enotna socialistična fronta, kjer bi se lahko znašli vsi socialisti.

Ce je na Angleškem mogoča federacija socialističnih organizacij, zakaj bi ne bila pri nas!

Stanovanjski zakon.

K XI. Glede gradnje delavskih domov bi bilo pri nas novo edino to, če bi se s tem socialnim delom tudi pri nas — pričelo. O zakonu samem ni treba nobenih študij in še manj komentarjev, ker je celo naša bližnja sosedna Avstrija že pred vojno izdelala tak zakon; treba ga le prilagoditi sedanjim dobim in našim razmeram. Vlada bo k temu zakonu prisiljena, ker ga zahtevajo delavske mase in ker je z njim najožje združena tudi rešitev vprašanja brezposelnosti, za katero vprašanje se pri nas brez potrebe trati čas posebej.

Zakon ni zamišljen doslovno le za ročno delavstvo, temveč pod ta zakon spadajo tudi duševni delavci višjih kategorij v civilnih podjetjih in dokler ne bo razrešeno vprašanje državnih nameščencev, se tudi ta skupina lahko pridruži v okrilje tega zakona.

K XII. Zakon o naselbinah poseza najgloblje in najtemeljiteje v rešitev stanovanjskega vprašanja v celoti. V okvir tega zakona spada lahko večina zgoraj označenih za gradnjo stanovanj namenjenih zakonov. Ureja stanovanjske razmere v mestih in na deželi. Pospešuje dekoncentracijo prenapolnjenih mest, nasprotno pa koncentracijo še razvoja potrebnih mest. Loti se praktično danes še nejasnega vprašanja, v katerih krajih treba dvigniti agrarni značaj naše države in v katerih krajih treba šele pričeti ali razvijati industrijalizacijo dežele. Na tej podlagi regulira ta zakon tudi razmerje preobljudenosti in na drugi strani premale obljudenosti. V našo stavbeno industrijo prinese revolucijo s svojim glede cene, večje enotnosti, izrazitosti gradbenih tipov preračunjenim sistemom. Pravilno in sistematično izvajanje prinaša rešitev večini današnje armade brezposelnih, ker bo gradbena industrija lahko nemoteno poslovala tudi izven gradbene sezije s pripravami stavbenega materiala ter opre-

me stanovanj za prih. gradbeno sezijo.

Važen je ta zakon tudi v državno-obrambno interesu, zlasti za važnejše obmejne kraje. Posebna pozornost tega zakona se namreč obrača na kolonizacijo z zanesljivimi naseljenci ob državnih mejah.

Ze iz teh obrisov je razvidno, da treba pri sestavi tega zakona sodelovanja vseh ministrstev.

K XIII. Vojaštvo kot poseben stan spada tudi pod svojo lastno streho. Kar velja za vojska prostaka, naj velja tudi za podčastnike in častnike. Kdor iz lastnih sredstev ne zmore lastne strehe, spada v skupne domove (častniški in podčastniški dom) v bližini vojašnic. Za vojaške svrhe neuporabna vojaška poslopja naj se adaptirajo v vojaška stanovanja. Izjeme, da bivajo vojaške osebe v hišah za civilno prebivalstvo, naj bodo omejene na nujne slučaje.

K XIV. Zakon o preureditvi obstoječih stanovanj mora biti med prvimi, katerega treba izvršiti. Le ker je zgolj prehodnega značaja, je uvrščen na tem mestu. Sila razmer zahteva, da skušamo ohraniti in izboljšati to, kar že imamo. Pri vstrajanju sedanjih razmer mora v par letih propasti večina starejših poslopij. Pa tudi ona novejša, ki se radi stroškov zanemarjajo ali ki se iz siromaštva lastnikov zadnja leta niso popravila. Pri tem igra važno vlogo tudi toliko razburjenja povzročujoče vprašanje bodoče najemnine. Priznati treba odkrito resnico, da lastniki hiš vsaj v Sloveniji, z dosedanjim najemnino ne morejo kriti stroškov poprave. Ako lastniki niso sami gmotno dovolj močni, tedaj je le troje mogoče: 1. da morajo zvišati najemnino; 2. v nasprotnem slučaju, da puste poslopje propadati; 3. da v izogib ene kot druge posledice država reši tudi to vprašanje iz posebnega fonda, katerega vir ne zadene preobčutno nikogar. (Konec prih.)

N. Ljenu.

7 letnica sovjetske Rusije.

Ob priliki sedemletnega obstoja sovjetske Rusije so predstavitelji vlade in časopisje današnjega režima v samozavestnih besedah proslavljali delo boljševiske revolucije. Gotovo je potek ruske revolucije epohalni dogodek v zgodovini človeštva, vendar so pa pretirane izjave sovjetske javnosti, da je sovjetski režim kronan z absolutnim uspehom.

V mednarodni politiki ima sovjetska vlada zaznamovati gotove uspehe. Priznanje sovjetske vlade s strani Francije, ruski dogovori s Kitajsko in Japonsko, trgovske pogodbe z Nemčijo in Italijo vse to so gotovo uspehi sovjetske diplomacije, ki približujejo Rusijo z ostalim svetom. Sovjetska vlada je dosegla, da ne ostaja Rusija še naprej politično in gospodarsko izolirana od svojih sosedov. Seveda pa ta delni uspeh ruske vlade še ne izbršuje skrajno neprijetnega razmerja, v katerem se nahaja Rusija do Anglije po odstopu Macdonaldove vlade. Pravtako je za Rusijo kvarna obmejna napetost z Romunijo in odklonilno stališče Zedinjenih držav in Male antante napram sovjeto.

Vodilni sovjetski krogi nimajo zato prav nobenega povoda, udajati se samozmagoslavni iluzijam, ampak morajo s skrbjo razmišljati o težkih zunanjih političnih problemih, ki čakajo Rusijo z nastopom osemletnega obstoja sovjetske republike. To tembolj, ker imajo vsi zunanje politični problemi tudi velik upliv na notranji razvoj Rusije.

Gospodarsko si je Rusija sicer nekoliko opomogla, vendar pa še zdavnaj ne dosega gospodarska bilanca vsaj skromno ravnovesje in še vedno visi nad njo skrb pred lakoto in popolnim obubožanjem ruskega ljudstva. Da si je sovjetska Rusija vsaj nekoliko opomogla, je morala privoliti v koncesije kapitalističnemu gospodarskemu sistemu. S temi koncesijami si je komunistično gospodarstvo samo izreko nezaupnico. Vprašanje nastaja, ali bo moral sovjetski režim še stopnjevati koncesije kapitalizmu. Če to napravi, potem je v dohledni dobi zapisan smrti in konec bo boljševiski slavi.

Kulturno je Rusija na tleh. Šolstvo propada. Posebno podeželsko šolstvo je hudo prizadeto. Brez kulturnega napredka pa ni misliti na uspešen gospodarski razvoj.

Se danes vlada v Rusiji samo komunistična stranka. Vse druge smeri javnega življenja so izključene od sodelovanja pri vladnih poslih. Absolutizem in diktatura ene stranke izključuje demokracijo. O idejni premoči komunistične stranke v Rusiji se bo lahko šele takrat govorilo, kadar bo konec terorja rdeče armade. Takrat, ko bo nastopil komunizem v svobodni konkurenciji z drugimi političnimi in gospodarskimi smermi. Kakor pa vsa zamenja kažejo, bo takrat doživel sovjetski režim popolni poraz.

V boljševisko Rusijo ne verujemo. Verujemo pa v novo Rusijo, ki se ustvarja in ki ne bo imela ničesar skupnega z militarističnim komunizmom. Verujemo v Rusijo, ki bo v svoji notranjosti urejena na popolni socialni in gospodarski ravnopravnosti in verujemo v Rusijo, ki bo potem mogočna zaščitnica vsega Slovanstva.

Ob razvalinah našega parlamentarizma.

Zamorec je opravil dolžnost, — zamorec naj gre! je komandiralo par visokih gospodov in pognalo zamorca čez prag parlamenta, še predno je zamogel sploh storiti svojo dolžnost. Razgnali so parlament na vse vetrove, ker 312 poslancev nima toliko veljave kot jo ima težka pest.

Da je bil vzrok razpustu ustavnih boj je znano; vsakdo pa tudi ve, da spor s tem ni spravljen s sveta. Nasprotno, boj se bo ojačil in bo postal bojni klic dveh glavnih skupin. Eni bodo vpili: za kralja in narodno edinstvo, — drugi za sporazum SHS in revizijo ustave. Druge parole najbrže ne bodo vlekile; v tem načelnem boju dveh mogočnih skupin bi začasno ne imele aktualnosti. Sele, ko bo veliki boj končan, bo možno misliti na podrobno delo in ožje interese, — potem, ko bo vstvarjena končnoveljavna podlaga za produktivno delo. Volitve, ki nas čakajo, niso običajne volitve, marveč plebiscit, kjer bo ljudstvo več ali manj svobodno izrazilo svoje naziranje o ustavi.

Vsakdo prerokovanje bi bilo odveč in preuranjeno. Tudi se politične konstelacije tako hitro menjavajo, da je nemogoče ugibati, kakšen bo položaj dne 8. februarja. Sme se pa trditi, da se bo treba odločiti za eno ali drugo glavnih smernic; kar bo prišlo med to dvojico mlinskih koles, bo stro to v prah in pepel.

Ob razbitju stare skupščine je zanimivo premetriti moč posameznih skupin, število glasov in poslancev, ki so jih priložili pri volitvah v letu 1923. — Zanimivo tembolj, ker napoveduje sedaj vsaka teh skupin ojačen povratek v skupščini. Posamezne stranke so dobile leta 1923 glasov: Radikali 562.213, Radič 473.733, — Demokrati (takrat še nerazcepjeni) 400.342. Zemljoradniki 164.602. — Slov. ljudska stranka 139.117. Spahovci 112.228. — Džemijet 72.453. — Socialisti 48.337. — Nemci 43.485. — Komunisti 24.321. — Radičevi disidenti 21.979. — Republikanci 18.941. — Trumbić - Drinković 16.209. — Srbska stranka 15.236. — Neodvisni radikali 13.742. — Maglajičeva skupina (se je razbila) 10.266. — Črnogorski federalisti 8561. — Romuni 7070. — Mnogo glasov v skupščini ni zastopanih, ker stranke, katerim so bili oddani, vsled sijajne vo-

lilne geometrije niso dosegle potrebne količnice.

Poslanci so se opredelili v skupščini v klube, skupine in bloke, iz katerih sta se izcimila dva glavna bojna tabora: centralistov pod vodstvom Pašića in Pribičevića ter Davidovičevega bloka (pristaši sporazuma, revizionisti in federalisti). Samostojni klubi so večinoma podpirali g. Davidoviča. Moč in razmerje posameznih klubov in skupin je bilo sledeče:

Takozvani nacionalni blok P.-P. je štel 106 radikalov, — 15 Pribičevićevih demokratov — 1 velesrba, skupaj 122 glasov.

Blok sporazuma in revizionistov je obstojal iz ožjega bloka vstevši 34 Davidovičevih demokratov — 1 radikalni disident (Nastas Petrović) — 2 članov Jugoslav. kluba in — 18 I. M. O., skupaj 77 mož. Temu je pa pristihi še 72 glasov Radičevega bloka (razširjeni blok) sestojč iz 69 Radičevcev, — 2 Radičevih disidentov in — 1 divjak (dr. Trumbić). Razširjeni blok je štel torej 149 glav in je bil že sam dovolj krepak za vodstvo vlade. Življal je pa večinoma podporo tudi ostalih nezavisnih klubov, ki so tvorili skupaj z blokši krepko vladno večino, kakoršne doslej naša skupščina še ni poznala. Po številu poslancev so šteli: Džemijet 14, Zemljoradniki 11, — Nemci 8, — Demokratski disidenti 3, — Socialisti 2, Črnogoreka federalista 2, Rumuni 1. — Cela zbornica bi imela šteti 312 poslancev, katero število pa ni bilo nikdar kompletno.

Ce bo ljudstvo volilo februarja po lanskem ključu, potem nimamo v razmerju strank pričakovati nobenih sprememb, — vsa pesem bo počela znova. Ce bo ljudske močgane vodila železna pest, utegnemo doseči volilni uspeh, ki ne bo izraz ljudske volje, marveč le poslušen organ vladne oligarhije. Ce bo pa ljudstvo govorilo jasno in možato besedo, pa utegnemo doživeti usmeritev v revizionizem, — če ne bo udarila v to novo večino zopet železna pest.

Stvar novega parlamenta pa bo, da bo zagrmel: Tu sem jaz gospodar; moja je ta hiša! Eksperimenta z zamorcem mora biti enkrat konec; sicer se utegnemo znajti na razvalinah.

Shod NSS v Mariboru.

Pri polni dvorani restavracije »Jadranc« v Mariboru se je vršil v nedeljo javen shod narodno-socialistične stranke. Za predsednika shoda je bil izvoljen tov. občinski svetovalec Selišek, ki je po kratkem nagovoru podal besedo tov. obč. svet. Rogliču, kateri se je v splošnem bavil s stanovanjskim vprašanjem, sklicujoč se pri tem na svoj tozadevni referat na zadnjem strankinem zboru NSS v Ljubljani in na predloge naše delegacije v občinskem svetu, ki valed trmoglavosti in ljubosumnosti socialnih demokratov niso mogli biti izvedeni. Tov. Pirc je na osnovi številnih dokumentov dokazoval, kako malo se je pri nas storilo na tem polju v primeri z drugimi državami in je končno kot rezultat izvajanj obeh govornikov predlagal resolucijo, ki jo objavljamo na koncu. K resoluciji je tov. Tumpej stavil neko majhno spremembo, ki je bila sprejeta. Za tem je tov. Brandner poročal o drugi točki dnevnega reda, o politični situaciji z ozirom na razpust narodne skupščine in o volilnih pripravah ter je končno predlagal tozadevno resolucijo. Obe resoluciji sta bili med navdušenjem enoglasno sprejeti in se glasila:

I. Resolucija k stanovanjskemu vprašanju, (ki je bila poslana ministru za socialno politiko).

1. Zahtevamo, da se obstoječi zakon o stanovanjih naredbenim potom podaljša do uveljavljenja novega stanovanjskega zakona in zahtevamo poleg tega tudi nujno uvedbo zaščite za podnajemnike.

2. Zahtevamo, da vlada dejansko in nemudoma sodeluje na odpravi stanovanjske bede, potom zidanja nujnih malih stanovanj. Naša stranka bo z vsemi sredstvi delovala na oživitvorjenju državnega gradbenega zakona namenjenega specijelno odpravi stanovanjske bede ter odpravi nezdravih stanovanj.

3. Zahtevamo, da novi stanovanjski zakon vsekakor vpoštevna načelo, da naj postane stanovanjsko vprašanje državno vprašanje in da sledi tudi naša država vzgledu drugih držav, ki v najizdatnejši meri moral-

no in materijelno podpirajo privatno gradbeno inicijativo, osobito pa stavbeno združništvo. V to svrhu zahtevamo tudi, da vlada točno prouči vse tozadevno ji predložene osnutke, ki naj tvorijo podlago za pravilni stanovanjski zakon in ne le za zakon o stanovanjih.

4. Zahtevamo, da vlada takoj uvede posebno nadzorstveno oblast od sodelovanju zastopnikov delavskih organizacij za pregledovanje delavskih stanovanj in svrhu ugotovitve razmer delavskih stanovanj ter navedbo konkretnih predlogov glede odprave vseh nedostatkov, ki ogrožajo zdravje in eksistenco delavskih družin.

5. V zvezi s tako nadzorstveno oblastjo zahtevamo tudi istočasno ustanovitev delavskih statističnih uradov, katerih namen naj bo, ugotoviti kje in kako so pri podjetjih zaposleni delavci nastanjeni ali in kaj so njihovi gospodarji storili za človeško spodobna stanovanja delavstva. V tem delavskem statističnem uradu naj se zbira tudi uspehi pregleda nadzorstvenih komisij in pregled o pomanjkljivosti, ki se najdejo pri takih kontrolah.

6. Zahtevamo, da vlada do izdaje novega stanovanjskega zakona takoj izda na-

ELITNI
KINO MATICA

Vam vedno prinaša samo najnoveše in najboljše filme

Dne 20., 21., 22. in 23. novembra 1924

KRALJICA SUŽNJEV

Velikanski film v 6 dejanjih

Predstave ob 1/4, 5, 1/2, 7, in 1/2, 9
V nedeljo ob 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9 uri

Neskrajšani orkester svira vedno pri vseh predstavah.

redbo vsem stanovanjskim oblastim, da preskrbujejo z razpoložljivimi stanovanji pred vsemi drugimi deložirane družine in da ob enem izda oblastim, ki izrekajo sodbe o deložacijah navodilo, da se take sodbe ne izrekajo samo po mrtvi črki zakona, nego vpoštevajo današnje obupne stanovanjske razmere in da se v slučajih, ko se mora zakonu zadostiti, podaljša vsaj izvršba deložacije, dokler prizadeti stranki stanovanjski urad ne preskrbi vsaj za silo stanovanje. V to svrhu naj vlada preskrbi, da so začasno na razpolago tudi prazni ali sicer ne neobhodno potrebni vojaški objekti. S tem v zvezi zahtevamo tudi, da vlada odredi, da sodišča o deložacijah pred izrekom sodbe zaslišijo tudi stanovanjsko oblast, katere za deložirance event. neugodno stališče se vpoštevata le tedaj, ako je stanovanjski urad do tistih, ki se preskrbel drugo stanovanje.

7. Zahtevamo, da vlada še pred novim letom odredi na sedežu vseh pokrajinskih oblasti ankete iz zastopnikov društev lišnih gospodarjev in najemnikov, zastopnikov trgovine, obrti in industrije, stavbenih zavodov, stavbenih podjetij, denarnih zavodov in svrhu: 1. ustanovitve stalnega komiteja, ki bo do novega stanovanjskega zakona izravnaval spore glede najemnine ter ostalega stanovanjskega razmerja in 2. ustanovitve državnega stanovanjskega odbora, ki naj prouči krajevne razmere ter na tej podlagi predloži vladi osnutek za novi stanovanjski zakon, obenem pa osnutek za pospeševanje gradnje malih stanovanj potom občin in stavbenih združenj.

8. Zahtevamo, da se državnim upokojencem zopet izplačuje s 1. novembrom t. l. odtegnjena stanarina, ker je s tem odtegljajem večini istih docela ogrožen njihov itak obupni eksistenčni položaj.

II. Resolucija k političnemu položaju:

Najstrožje obsojamo one činitele, ki so izsili neparlamentarno rešitev zadnje vladne krize, zlasti še zato, ker se je s tem

ustavilo že započeto delo za sporazum med Sibi, Hrvatini in Slovenci. Protestiramo, da se je narodna skupščina razpustila predno je mogla skleniti nujne in važne zakone, tako da je bila ponovno odgojena rešitev upravičenih in perečih zahtev invalidov, javnih nameštencev in vpokojencev ter stanovanjsko vprašanje, in predno so bili postavljeni pred sodišče vsi oni, ki so se pregrešili proti zakonu s tem, da na kaznjiv način zapravljali državno imetje, ki ga je ljudstvo ustvarilo ob velikem trpljenju in pomanjkanju. Obsojamo jednako diktatorske manire in absolutistične metode Pašića in Pribičevića, kakor Radićev demagogijo. Pozivamo vse zavedne ročne in duševne delavce, sploh vse tiste, ki trpijo pod sedanjimi nezgodnimi političnimi, gospodarskimi in socialnimi razmerami, da obračunajo z nasprotniki parlamentarizma in bratskega sporazuma in z zagovorniki korupcije na ta način, da se strnejo okoli narodno-socialistične stranke, ki zastopa interese vseh zatiranih in zapostavljenih slojev ter ji pripomorejo do takega zastopstva v parlamentu, ki bo skupno z ostalimi res demokratičnimi in socialnimi strankami skrbelo, da se v bodoče zavarujemo pred raznimi razočaranji in atentati na ljudske pravice, da se bo mogel izvesti sporazum in temu slediti popolna gospodarska in politična enakopravnost ter socialna pravičnost v korist države in njenih državljanov. Le tako se bo Jugoslavija konsolidirala in postala močna in ugledna na znotraj in na zunaj, kar bo dovelo končno do odrešitve tudi naših neosvobojenih bratov v Primorju in na Koroškem, ki morajo sedaj radi naših neurejenih razmer podvložiti trpeti.

Tov. Selinšek je na to med splošnim navdušenjem in trdno voljo zborovalcev za boj proti režimu zaključil ta lepo uspešni shod, s katerim je stopila narodno-socialistična stranka v Mariboru v volilno borbo.

Politični pregled.

Priloge za volitve.

Vse stranke se z največjo vnemo pripravljajo na skupščinske volitve. Delo je zaenkrat koncentrirano na notranje strankno organizacijo in na reklamacijski postopek. O koaliranih nastopih posameznih strank še ni ničesar perfektnega sklenjenega. Šefi širšega bloka so se v Beogradu posvetovali o tem, kako stvoriti enoten nastop strank sporazuma. O seji je bil izdan ta-le komunikat:

»Na seji voditeljev širšega bloka se je ugotovilo, da je volilni položaj na podlagi poročil, ki so jih dobili voditelji iz vseh krajev države, zelo povoljen za stranke sporazuma. Jemajoč v obzir, da se sedaj vodi volilni boj na temelju, ki gre za zmago principa parlamentarizma in spoštovanja ljudske volje za zmago narodnega sporazuma in boja proti korupciji in v soglasju z željo prijateljev iz vse države, so voditelji sporazumnih strank sklenili, da pripravijo svojim prijateljem, kjerkoli je to z ozirom na lokalne razmere mogoče izvesti, da kopirajo in skupaj nastopajo. Kjer to ni mogoče in radi lokalnih razmer ne bi bilo koristno, se razume, da se člani sporazumnih strank obvezajo, da si kolikor mogoče medseboj pomagajo.« — Davidović, Korošec, Maček, Petrović, Spaho.

Iz komunikacije ni razvidno, da bi bila situacija za kooperacijo širšega bloka najpovoljnejša. Po časopisnih poročilih je zemljoradniška stranka sklenila, da bodo zemljoradniški samostojno nastopili po vsej državi, ne da bi se vezali z drugimi strankami. Radićeva stranka je sklenila, da v Črni gori, Srbiji in Šumadiji ne postavi lastnih kandidatnih list. Te pokrajine prepusti Davidoviću in zemljoradnikom.

Sklepi državnega odbora.

Naloga državnega odbora je, da določijo število poslancev za posamezna volilna okrožja. Volilni red za narodno skupščino določa, da voli vsako okrožje toliko poslancev, kolikor mu jih pripada po številu prebivalstva. Na vsakih 40 tisoč prebivalcev odpade en poslanec.

Vladna večina je v državnem odboru sklicujoč se na volilni zakon predlagala, da se določijo število poslancev za posamezna volilna okrožja na podlagi statistike prebivalstva iz leta 1910. Opozicija je temu predlogu ugovarjala, češ, da ljudsko štetje iz leta 1910 sedaj ne izkazuje faktičnega števila prebivalstva. Ako se vzame za podlago ljudsko štetje iz leta 1910, bi Srbija in Črna gora volila najmanj 20 poslancev več, kakor jima pa gre. Edino pravilno je, če se kot podlaga za določitev števila prebivalstva vzame ljudsko štetje iz leta 1921.

Vladna večina je odklonila predlog opozicije. Število poslancev bo razdeljeno po ljudskem štetju iz leta 1910! S tem sklepom bo ostala razdelitev poslancev ista, kot pri zadnjih skupščinskih volitvah. Izvedle se bodo le nebitvene korekture. Tako na primer tudi v mariborskem in ljubljanskem okrožju radi teritorialnih sprememb.

Vse to ima tudi svojo dobro stran: Ostalim državljanom ne bo treba vedno poslušati uradniškega taranja o premalih plačah in pomanjkanju sploh. Uradništvo si bo pomagalo samo, ali bolje rečeno, pomagalo mu bo »vzajemno« delo v partijah.

Zakusnelega tiča tožba.

Znan beograjski dnevnik nas je te dni potolažil s tole očetovsko izjavo:

Po drugih državah.

Čehoslovaška.

V Moravski Ostravi so se vršile volitve v občinski zastop. Češkoslovaški socialni demokrati so dobili 12.654 glasov (leta 1920 19.781 glasov), narodni socialisti 4611 glasov (leta 1920 2971 glasov), nemški socialni demokrati 813 glasov (leta 1920 5746 glasov), češkoslov. ljudska stranka 5667 glasov (leta 1920 2228 glasov), demokrati 4283 glasov (leta 1920 3438 glasov), komunisti 5683 glasov (leta 1920 niso kandidirali) in obrtna stranka 1527 glasov (leta 1920 1264 glasov). Kakor se vidi, so narodni socialisti najbolj napredovali, dočim so socialni demokrati največ izgubili. Vendar pa izguba socialno-demokratičnega glasov še ni tako velika, če se pomisli, da so se to pot od njih odcepili komunisti.

Dr. Ramek avstrijski kancler.

Kakor smo že poročali, je v Avstriji vsled železniškega štrajka izbruhnila tudi vladna kriza. Dosedanji zvezni kancler dr. Seipel je podal demisijsko kabineta. Prvotno se je pričakovalo, da bo mogoče dr. Seiplu sestaviti novo vlado. Vendar so se pa pokazale z nemško nacionalnih krogov zapreke, da je dr. Seipel definitivno vrnil zveznemu glavnemu odboru mandat za sestavo nove vlade. Glavni odbor je nato povelil mandat za sestavo nove vlade dr. Rudolfu Rameku, ki je pravtako pristaš krščansko-socialne stranke kot je bil dr. Seipel. Dr. Rudolf Ramek je sestavil vlado iz dosedanje večine. Vladino spremembo avstrijska javnost ni sprejela z zadovoljstvom in se splošno obžaluje odstop dr. Seipela, ki je veliko storil za sanacijo Avstrije. Nova vlada ne bo spremenila dosedanje avstrijske politike. Kancler dr. Ramek bo v spo-

»Vsi državljani si morajo biti notranje pripravljeni, da nad njihovimi javnimi in privatnimi pravicami bde organi državne oblasti, oboroženi s silo zakona in fizično silo države.«

Malce prepzno:

Vse to sta nam že davno sporočila blagopokojna cesar Jožef II in gospodin Metternich! Ter seveda tudi »napredni« — Slovenski Narod.

Italija.

Proti fašizmu nastaja v Italiji vedno večji odpor. Mussolini komaj in komaj še obvladuje situacijo. V parlamentu so vstopili v opozicijski blok vsi oni poslanci, ki direktno ne pripadajo fašistični stranki. Opozicija je izdala na narodni proglas, v katerem obsoja teroristične metode Mussolinija.

Španija.

Po vzoru italijanskega fašizma ima državno oblast v rokah militaristični direktorij. Zadnje tedne so se pojavili v Španiji nemiri, ki so stremeli za državnim prevratom, da vržejo absolutistični direktorij. Zaenkrat so bili nemiri udušeni. Republikansko gibanje se pa navzlic vsem nasiljem direktorija zelo širi.

Rusija.

Sedemletnica novembarske revolucije se je praznovala v vseh glavnih mestih Rusije z velikim pompom. V Moskvi se je med drugimi svečanostmi vršila tudi zaprisega 25 tisoč rekrutov rdeče armade. Tekom popoldneva je šel preko rdečega trga sprevod, katerega se je udeležilo 250 tisoč ljudi. Zvečer je bila Moskva vsa v umetnem ognju, lučih, napisih in zastavah. Slavnosti so se udeležili tudi vsi oni zastopniki tujih držav, katere so de jure priznale sovjetsko Rusijo.

Strokovni vestnik.

redna seja v tajništvu. Vsi in točno. — Odbor.

Podružnica NSSZ v Zagorju javlja vsem članom, da se vrši shod NSSZ v soboto 22. nov. 1924 ob 4. uri popoldan v kavarni »Müllers«. Vabijo se vsi pristaši NSSZ in »Bratstva« in vse delavstvo, katero vidi v enotnem boju — zmago proletarijata. Poroča predsednik NSSZ br. Rudolf Juvan iz Ljubljane. — Vsi na strokovni shod NSSZ.

Zagorje. — Podružnica NSSZ v Zagorju sklicuje za v nedeljo, dne 7. decembra ob 3. uri popoldne članski sestanek v lokalni »Bratstva«. Ker poroča na sestanku zastopnik iz Ljubljane o delavskem položaju, prosimo člane in zaupljive udeležbe! — Odbor.

Strokovni shod NSSZ v Litiji. V nedeljo 16. t. m. je sklicala podružnica NSSZ v Litiji ob 10. uri popoldne javen shod v prostorih gostilne na pošti. Shod je bil prav dobro obiskan, tako, da je moralo veliko poslušalcev stoji poslušati poročila raznih govornikov, ker so bili vsi prostori zasedeni. Shod je otvoril odbornik podružnice br. Tjstler ter podal besedo predsedniku osrednjega vodstva br. Juvanu. Govornik je v daljših izjavah pojasnil položaj delavstva v naši državi, na to pa se je obširno pečal z razmerami litijskega delavstva ter poudarjal važnost enotne organizacije. Povedal je tudi, kaj vse je že ukrenila NSSZ za litijsko delavstvo in kdo je bil tisti, ki je zanesel med delavstvo razdor ter napravil veliko škodo v tem oziru, da danes nima delavstvo litijske predilnice niti kolektivne pogodbe, niti raznih drugih za jamčenih pravic. Govornik je pozval navzoče delavstvo, da naj se javno izjavijo, ako ni naša organizacija v vsakem pogledu vršila svojih dolžnosti ter se ni mogel v tem oziru nihče izjaviti, nasprotno, vsi so pritrdili, da je edino NSSZ veliko storila za delavstvo. Po njegovem obširnem poročilu se je priglasil k besedi zastopnik socialne demokratične Strokovne Komisije. S svojim nastopom si je pa več škodoval, kakor koristil. Priglasila sta se tudi dva komunistična železničarja, izmed katerih se je eden celo upal trditi, da so narodni socialisti odklonili enotno fronto delavstva. Br. Juvan je odgovarjal vsem tem govornikom ter dokazal, da so vse trditve nasprotnikov navadno laž ter je pozival zastopnike nasprotnih organizacij, da naj pokažejo uspehe svojega dela v Litiji. Sploh so dobili nasprotniki tako temeljite in stvarne odgovore, da si bodo prihodnjič pač premislili uganjati demagogijo na naših shodih. Shod je potekel drugače popolnoma mirno, koristen pa je bil v toliko, da so delavci sami sprevideli, kje so njegovi pravi prijatelji in zaščitniki in so spoznali tudi one, ki bi radi v kalnem ribarilu. Uspeh je bil za nas popoln ter je naša organizacija zopet v polnem razmahu v korist litijskega delavstva.

Mezdno gibanje tiskarjev.

Koncem tega leta poteče tarifa, ki so jo dogovorno sprejeli in priznali delodajalci in delojemalci. Vrše se priprave za revizijo te tarife z obeh strani. In skoro bi se bilo bati stavke, ker tiskarnarji ne bi odnehali od svojih zahtev, med tem ko bi uslužbenci tudi ne odnehali in bi s skrajnimi sredstvi branili svoje interese. — Toda zdi se, da je temu že pomagano. Pomagala je nova vlada z volitvami in volilno borbo, ki bo takrat stopila ravno v akutni štadij. Vladne stranke bodo brez nadaljnjega pomišljanja hotele imeti svoje liste med volilno borbo. Zato bodo merodajni faktorji že potolažili tiskarjarje in čeprav neradi, bodo le-ti skoro gotovo ugodili delavstvu. —

Upravni odbor NSSZ ima svojo sejo v nedeljo, dne 23. t. m. ob 2. uri popoldne v tajništvu. Bratje odborniki so naprošeni, da se seje zanesljivo in točno udeležijo.

Podružnica NSSZ v Ljubljani opozarja ljubljansko članstvo, da bo odslej poslovala blagajnik vsako nedeljo od 10. do 12. popoldne v tajništvu, kjer se lahko vplačuje članarina. — Odbornike opozarjamo, da se vrši v nedeljo 23. t. m. ob 10. uri popoldne

Tovariši volilci!

V torek 25. t. m. se zaključijo reklamacijsko postopanje za skupščinske volitve. Rok je torej zelo kratek. Zato opozarjamo vse krajevne organizacije, vse naše zaupnike in vse volilce, da nemudoma store svojo dolžnost. Prepričanje se vsi, če ste v volilnem imeniku, oziroma, če so v njem vsi naši volilci. Če kdo ni vpisan, naj se takoj vrekamira. Volilni imeniki so na razpolago v vsaki občini pri občinskem uradu. V Ljubljani jih ima za mesto Ljubljana na razpolago tajništvo stranke, ki posluje vsak dan od 9—12 in 3—6 ure. Med tem časom so volilni imeniki vsakomur dostopni za vpogled. Tudi izvrši tajništvo reklamacijsko postopanje, ako volilec sam tega ne more. Paziti je, da se izbrisejo vsi nasprotniki, ki nimajo pravice glasovanja.

Tovariši! Še enkrat povdarjamo, rok je zelo kratek, zato izvršite svojo dolžnost takoj in neodložljivo. Čas je samo do 25. novembra.

Kdo sme voliti.

Pravico voliti imajo vsi državljani krajevine SHS, ki so do tedaj, ko so se pričeli sestavljati volilni imeniki, dovršili 21. leto. Tudi smejo voliti vsi oni Slovani po plemenu in jeziku, ki so se stalno naselili v državo SHS do časa sestavljanja volilnih imenikov. Aktivni in neaktivni oficirji in vojaki ne smejo voliti. Tudi nimajo pravice voliti oni, ki so obsojeni na izgubo državljanске časti, dokler kazen traja; oni, ki so v konkurzu in oni, ki so pod skrbstvom.

To vpoštevajte pri reklamacijskem postopanju.

Iz stranke.

Občini zbor krajevine organizacije NSSZ v Celju. — V soboto 15. t. m. je imela celjska krajevena organizacija v prostorih hotela »Balkans« svoj redni občni zbor. Zborovanje je bilo prav dobro obiskano, kar je dokaz za velik napredek narodno-socialistične misli v Celju. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik organizacije, podžupan tov. Dragotin Gobeč, ki je kot prvi podal obširno predsedniško poročilo. Iz poročila ostalih funkcionarjev smo povzeli, da se je celjska organizacija v pretečenem poslovnem letu trudila obdržati svoj stari sloves ter da je bilo njeno delovanje v vsakem pogledu zadovoljivo. Zlasti je povdarilo nadvse častno udeležbo pri volitvah v občinski zastopniški svet, kjer je naš sodelovanje naše organizacije v narodnem bloku odločno vplivalo na izid volitev tako, da je naš biser ob bistri Savinji enkrat za vselej moško in odločno v narodni posesti. Blagajniško poročilo sicer ni moglo podati rožnatih številk, ker smo pač proletarska stranka in smo navezani na lastno pomoč. Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen za predsednika tov. dr. Rudolf Dobovišek ter smo pripravili, da bo njegova priznana delavnost poročila, da bo celjska krajevena organizacija napredovala. V odbor so bili izvoljeni sami priznani, poštvalni naši delavci ter smo pripravili, da se novi odbor popolnoma zaveda svoje velike naloge in jo bo tudi izpolnil. Načelstvo stranke je na zborovanju zastopal strankin podnačelnik tov. R. Juvan, ki nam je v spodbudnih besedah dal najlepših navodil za nadaljnje delovanje, povdarjajoč, da se mora skušati vselej in povsod najti pravo pot ter obljubil, da bo centrala v Ljubljani krajevni organizaciji vedno na razpolago. Temelj vsemu pa je in mora biti, zdravo jedro v krajevnih kadrih. Na to je govoril tajnik mariborskega okrožja, tov. Anton Brandner, ki nam je dal nekoliko dobrih navodil za predstoječe volitve v narodno skupščino. Zborovalci so zanimiva poročila vzeli z odobravanjem na znanje. K sklepu se je novoizvoljeni predsednik tov. dr. Dobovišek zahvalil občnemu zboru za izkazano mu zaupanje, na kar je dosedanj predsednik tov. podžupan Drago Gobeč obljubil sodelovanje v krajevni organizaciji kot član odbora z isto ljubeznijo, kakor je to delal kot predsednik. Zaključil je zborovanje s pozivom na enodušno skupno delo za napredek in procvit narodnega socializma.

Zbor ljubljanskih zaupnikov NSSZ. — V ponedeljek 17. t. m. se je vršil v Narodnem domu zbor ljubljanskih zaupnikov, ki je bil zelo številno obiskan. Navzočih je bilo namreč nad sto ljubljanskih zaupnikov in je med vsemi vladala enodušna volja, nastopiti pri skupščinskih volitvah tako, da bo delalo to čast naši stranki. Zborovanje je otvoril predsednik ljubljanskega okrajnega odbora tov. Josip Ambrožič, pozdravil vse navzoče in izrekel svoje veselje nad tako lepo udeležbo, kar je dokaz, politični zrelosti naših zaupnikov in Ljubljani. Na to je poročal strankin podnačelnik tov. R. Juvan, ki je ovrgl vse trditve, da se je naša stranka že zvezala s to ali ono stranko za skupščinske volitve ter pojasnil, da bo o našem nastopu končnovaljivo sklepala strankin osrednji izvrševalni odbor in

pa strankin izredni zbor. Ljubljanski zaupniki pa da bodo za Ljubljano posebej sklepal na našem nastopu v Ljubljani. Pozival je tovariše k enotnemu delu. Kot tretji govornik je nastopil tov. Fran Rupnik ter je kot predsednik centralnega organizacijskega odbora razvil jako lep in natančno izdelan volilni načrt, kako se mora naša stranka organizirano pripraviti za volilni nastop, pa najsi nastopi stranka tako ali tako. Po njegovem res stvarnem poročilu se je razvila zelo obširna debata, katere je pokazala, da vlada v naših vrstah popolna enotnost in odločna volja pokazati vsem in vsakomur, da je narodno-socialistična stranka tu, s katero morajo računati tudi nasprotniki. Zborovanje, ki je trajalo nad dve uri je bilo zaključeno ob splošnem navdušenju za narodno-socialistično misel. Ta zbor ljubljanskih zaupnikov je ponovno ovrgel vse trditve nasprotnikov, da narodno-sociali-

stična stranka samo živetari in eksistira na papirju in dokazal, da imamo v Ljubljani in povsod drugod organizirane kadre, na katere zremo z največjim zaupanjem. S temi kadri gremo s ponosom na volišče v zavesti, častne in lepe zmage.

Volilni shod NSS v Pobrežju pri Mariboru se vrši v soboto, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Tončiču. Poroča tov. Brandner. Vabimo naše somišljenike, da se shoda polnoštevilno udeležijo.

Nasim somišljenikom v Mariboru! — Kdor se še ni pobrigal, ali je vpisan v volilni imenik ali ne, naj to stori nemudoma, kajti 25. t. m. poteče rok za vlaganje reklamacij. Zglasi naj se takoj v tajništvo NSS, Frankopanova ulica, ki bo uradovalo cel dan tudi v nedeljo. Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da se za to pobriga.

Mladinski vestnik.

Mladinske organizacije »Bratstva«, ki so naročile za svoje člane »Novo Pravdo«, oziroma njeno prilogo »Kladivar«, pa doslej še niso poravnale naročnine, se opozarjajo, da takoj poravnajo zaostalo naročnino.

Uprava »Nove Pravede«.

»Bratstvo« v Šiški ima svoj redni občni zbor v soboto 29. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih »pri Novaku«. Vsi bratje in sestre, naj se občnega zbora udeležijo zanesljivo in točno.

»Bratstvo« v Šiški otvori v nedeljo, dne 23. t. m. svojo plesno solo v hotelu »Bellevue« v Šp. Šiški. Prodlek se bo vršil vsako nedeljo od 3. do 7. ure popoldne. Odbor vabi k posetu vse brate in sestre ter prijatelje društva.

»Bratstvo« v Zagorju opozarja vse svoje člane, kakor tudi članstvo NSS in NSSZ, da priredijo svoj prvi Miklavžev večer

v nedeljo dne 7. XII. ob 7. uri zvečer v kavarni br. Zafreta (Müller). Vsa darila za oddarovanje dece, sprejema v nedeljo dne 7. XII. od 12. ure dalje — odbornik »Bratstva«. Pozivljamo vse članstvo, da se udeležijo Miklavževega večera »Bratstva« in s tem pokaže svojo pripadnost in napravi mladini še večje veselje do nadaljnjega dela. Svira sekstel »Bratstva«. Vstopnina 5 Din za osebo. Otroci s stariši prosti vstopnine. — »Bratstvo« je osnovalo skautski odsek z imenom »Medvedova družina«. — Članstvo se pozivlja, da vslopa v ta jako važni vzgojni odsek. Prijave sprejema br. Medved Andrej. — Dalje pripravljamo dramatični odsek »Bratstva« igra »Navaden človek«, katerega se uprizori tekom 14 dni. — »Bratstvo« priredi v kratkem velik mladinski shod, na katerega se opozarja že sedaj vse članstvo in vso Zagorsko mladino.

Tedenske novice.

CENJENE NAROČNIKE, ki doslej še niso poravnali svoje naročnine, prosimo, da takoj storo svojo dolžnost ter se v to svrhu poslužijo polnočnic, ki smo jih priložili priložkom oktobra t. l.

Uprava.

V bolniški blagajni ni reda. — Ta urad, ki se imenuje po novem okrožni urad za zavarovanje delavcev, posluje še vedno skrajno nerodno. Reda ni in ga ne bo, dokler si ga delavstva ne bo napravilo samo, dokler ne bodo tam gospodinjstva ljudje, ki jim je delavski interes zares pri srcu, ki bodo z vplačanem in nagradnim denarjem delali ekonomično, v korist ljudi, ne pa, da bodo od delavskih milijonov bogatele razne partijske banke. Pa to za enkrat samo mimogrede, govorili bomo o tem še več. Za danes nas peče to, da se mora zopet povedati, da je tudi administrativna v uradu slaba. — Primer: Pravestna stranka ni dobila računa za plačilo prispevka, ki bi ga morala plačati menda za julij in avgust (urad še ni v tekočem!). Dobila pa je te dni »duplikat« račun s pismom, v katerem se okrožni urad sklicuje na pošto, da najbrž prvotni račun od pošte ni bil dostavljen in da prosijo poravnave. Drugi dan za tem pismom pa pride magistratni organ in dostavi stranki obvestilo o politični eksekuciji prav za ta račun bolniške blagajne, ki ga pošta ni »dostavila« in ki je došel en dan prej v duplikatu. Seveda je račun malo večji, ker so priračunjeni še eksekutivni stroški. — Ali ni to malomarnost in nered? To bo potrdil vsak, ki malo pozna uradno poslovanje. Človeka rubiti prej ko se mu je povedalo kaj ima plačati in to vsled nezmožnosti urada, poleg tega pa se izgovarjati na pošto, da se je račun tam zgubil. To bi bilo pač čudno, da bi se toliko računov zgubilo, kajti ta slučaj ni edin, ampak jih je mnogo, mnogo prav sedaj, in jih je že mnogo bilo. — Ljudje zahtevajo reda, delavci pa več brige in čuta za ono socialno delo, ki bi ga ta zavod moral vršiti na humanitarnem polju, ker za to se steka tam denar. — V bolniški blagajni bo treba remedure! Par ljudi z dobrim namenom in trdno voljo ne doseže nič, ako je ostalo malomarno!

Določitev delovnega časa. V »Uradnem listu« št. 58 je objavljena odredba min. za socialno politiko, ki določa, da se sme v obrtnih delati največ 10 dni v trgovinah po 9 ur na dan in to samo v času od 6. ure zjutraj do 7. ure zvečer. — Kakor je vse delo naših ministrstev polovičarsko, tako je tudi ta odredba polovičarska ker v njej ni nič točno določenega. Kljub odredbi bo namreč delavstvo ostalo še v naprej nezasešiteno ter bodo z njim gospodarji delali kot doslej. Za delavstvo bi se morale postaviti točno odtarane meje delovnega časa in to deljeno po raznih glavnih strokah, uvažujoč pri tem individualnost dotičnega obrata in črpanje človeških fizičnih moči. — Princip osemurnika se ne bi smel brez privolitve delavstva nikdar kršiti!

Vojnim oškodovancem (prečanom)! Dne 9. t. m. na občnem zboru izvoljeni »Odbor za vojno oškodovance« je na seji dne 11. t. m. sklenil, da more prijeti v posest podatkov o vojnih škodah. Zato pozivljamo vse svoje oškodovance, ki so utrpeli škodo na nepremičninah, da do 20. t. m. pošljejo kratko prijavo na spodaj navedeni naslov s

sledječimi podatki: 1.) Ime in poklic z natančnim sedanjim naslovom. 2.) Kje je bil oškodovan (kraj). 3.) Skupna škoda v predvojni ceni. 4.) Kje in kdaj je prijavil škodo, ozir. kje je viziral za tozadevno viogo. 5.) Število družinskih članov. — Prijave naj se pošljejo na naslov: g. Groslava Rakusa, oficijala pri lin. okrajnem ravateljstvu v Mariboru, soba 39.

Posiljena barometer hanko imenovanje atere, ki so jih uprizorili nekateri mladisti pred kratkoma v ljubljanskih kavarnah. Posebno zanimiva je ena taka dogodka. — V kavarni sede pri oltarju sjajni-akademiki in se razgovarjajo o naših sedanjih političnih razmerah. V pogovor se vmesajo naenkrat mladi častniki tukajšnje garnizije ter zahtevajo, da se o tem ne govori. Vsi tedega je nastal prepri, in častniki so se izpozabili tako daleč, da so pričeli groziti s sabljicami. Nastal je zelo muceen prizor, in je še le policija preprečila, da ni prepri zavzel še večjih dimenzij. Podobni slučajji so se baje dogodili tudi že drugod. — Ali ni to pravi političen barometer? Ali ni to znamenje, kam da plovemo? — Zakaj to? Vojak-častnik naj se briga za vojaške stvari, s politiko pa se naj ne ukvarja, ker je zanj prepovedana. Vojaštvo od politike proč. Interes naše nacionalne armade zahteva to!

Podaljšanje stanovanjskega zakona? Nekateri listi so prinesli vest, da bo stanovanjski zakon vlada z uredbo podaljšala za toliko časa, da se sprejme novi zakon. — Mi smo mnenja, da je to nemogoče, ker zakon pravi jasno, da je veljaven samo do 31. decembra t. l. Z drugimi besedami rečeno: zakon bi se lahko podaljšal samo z novim zakonom, tega pa vlada brez parlamenta ne zmore. — Zato bomo imeli v stanovanjskem vprašanju od 1. januarja 1925 dalje status quo ante, ali z ozirom na razmere — stanovanjsko anarhijo, česar se je bilo najbolj bati.

Dviganje potopljene ladje. — Leta 1919 je 18. junija zginila pod vodo avstrijska bojna križarka »Franz Josef«, katero so si osvojili Francozi, kot prvi gosti v Boki Kotorski. Bila je to močna, lepa in trdna ladja, katero so si hoteli osvojiti tudi Italijani. To je bil baje tudi vzrok, da se je ladja v Boki Kotorski potopila. Pred dobrim letom je dobila neka holandsko-nemška družba dovoljenje, da sme dvigniti ladjo, ki leži 50 m v globini. Z delom se je pričelo in zgradila se je velikanska plavajoča priprava za dviganje. Vse je šlo po sreči. Ko pa so ladjo imeli že skoro čisto iz vode, so se utrgale verige in ladja se je zopet potopila. Delo se prične z nova. — Zanimivo je, da so bili pri tem delu najbolj uporabni naši Dalmatinci, kateri so opravljali dolgotrajno in težavno delo pod vodo.

Kuga in lakota je pričela razsajati v Kavkazu. Poldrug milijon ljudi strada, hudo strada in se je poleg tega pojavila še črna kuga. Umira zlasti na kugi na tisoče ljudi.

Mraz v Ameriki je nastopil izvanredno hud. V Newyorku zmrzujejo ljudje; poročajo, da je zamrznil celo vodovod.

Za Jugoslovensko Matico. Na »Dinarski dan« se je nabralo v Gornji Radgoni 812 Din.

Ljubljana.

Profesorjev za Tehn. srednjo šolo ni, zato je ukinjen pouk v II. letniku. Kaj je z dijaki? Brez šole so in lahko gredo domov ali pa drugam. — Odsli je iz zavoda zadnja strokovna moč. Sedem mest je bilo razpisanih, a kompetentov ni! — Zakaj? Prav gotovo so pogojli taki, da za službo nihče ne mara. — Kdo bo v državni službi — stradal, ako si lahko drugje služi lažji in boljši kruh. — Kdaj bodo to uvideli naši merodajni krogi.

Nadomestne volitve za obrtno sodišče v Ljubljani. Vsi imetniki (namestniki, poslovodje, zakupniki in obratovodje) trgovinskih in drugih obrtnih podjetij v okolišu ljubljanskega okrajnega sodišča se opozarjajo na razglas ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani z dne 8. novembra 1924, št. 6924/24, objavljen v Uradnem listu z dne 11. novembra 1924, št. 103, glede razpisa nadomestnih volitev za obrtno sodišče v Ljubljani, glasom katerega morajo vsi navedeni podjetniki vpsolati predstojniku občine, v katere okolišu se nahaja obratovalsko podjetje najkasneje do 29. novembra t. l. podatke, potrebne za sestavo volilnih imenikov (obrotni podjetniki v Ljubljani morajo vložiti tozadevne prijave pri mestnem magistratu in sicer v mestni poslovovalnici). Vsaka prijava mora vsebovati ime in priimek imetnika (namestnika, poslovodje, zakupnika, obratovodje) obrata, natančno stajališče in vrsto obrata ter ime in priimek, starost (po letih) in poklic v obratu morebiti zaposlenih delavcev in delavk, ki so nad 20 let stari (stare) in bivajo nad leto dni v tuzemstvu. Pripominjamo se, da vajecev in vajenk ni prijaviti, ker nimajo volilne pravice. Javne trgovske družbe, komanditne družbe, zavodi in društva morajo obenem imenovati izmed oseb, poklicanih za njih zastopanje in za izvrševanje volilne pravice, osebo, ki zanje odda glasovnico. Glede te osebe je prijaviti nje ime in priimek, starost ter poklice. Gori navedeni razglas je nabit tudi na uradnih deskah v poštev prihajajočih občin.

Koncert »Ljublj. Zvonca«, dne 13. novembra. Pevsko društvo »Ljublj. Zvonc« je priredilo pretekli četrtek lep koncertni večer v Unionski dvorani. Umetniško izbrani program je nadvse precizno izvajalo 52 pevcev in pevki. Njih skoro preveč discipliniran nastop je vplival na poslušalca kar najbolj. Izmed domačih komponistov bi bilo omeniti zlasti našega diko, skladatelja g. Adamiča in skromnega, a dovolj temperamentnega g. Premrla. Nekaj njihov skladb je moral zbor ponoviti. Radi pomanjkanja prostora se v podrobnosti ne bomo spuščali, omenimo samo še, da gre glavna zasluga za umetniški užitek, za katerega smo bratskemu Zvoncu prav hvaležni njega neumornemu zborovodji, g. Zorku Prelovcu, kojemu na tem uspehu iskreno čestitamo. Na koncertu je bilo naše članstvo prav lepo zastopano, sicer pa ni bil koncert tako številno obiskan kot bi to »Ljublj. Zvonc« zaslužil in kakor bi bilo to od nehalne ljubljanske publike pričakovati.

Strogi mestni fizikat. — Mestni fizikat v Ljubljani postopa včasih kar preveč rigorozno. Tako so se dogodili slučajji, da so se diktirale kazni zato, ker mati novorojenčku letos ni pustila cepiti koz. Prav je, da se sanitarne odredbe izvršujejo strogo. Toda v danih slučajih bi bilo treba take pregreške, ako se jih sploh sme tako imenovati, motriti tudi iz širšega socialnega vidika in soditi individualno. Tako n. pr. so ubogi, skrbni materi, ki je videla, da je otrok slaboten in celo bolehen, ne more vseliti v zlo, ako otroka v takem stanju ni izpostavila še posledicam po cepljenju koz. Še manj pa se more zahtevati, da bi prinesla zdravniški dokaz, da je bil otrok res bolan. — Kazen in celo v iznosu po 30 Din pač ni na mestu. To je nerazumevanje razmer.

Anton Luckmann. V Ljubljani je 19. t. m. umrl g. Anton Luckmann, posestnik in kurator Kranjske hranilnice, v starosti 81 let. — Mi to omenjamo zato, ker si je mož stekel precej zaslug tudi za Ljubljano. Marsikater delavska in uradniška družina je dobila po ceni in pozneje zastoj stanovanje, lepo, zdravo stanovanje v hranilniških hišah na Dunajski cesti, kjer je cela kolonija. — Tudi ta dober mož je bil duša te akcije. Dandanes je malo takih. — Zato blag mu spomin!

Prekrstil se je ljubljanski »Avtonomist« v »Slovenskega Republikanca«, ki je glasilo Slovenske republikanske stranke kmetov in delavcev.

Iz Ljubljane v St. Vid ter obratno nas popelje najhitreje in najceneje avtomobil, ki vzdržuje promet po 7krat dnevno tja in nazaj. Ena vožnja stane 3.50 Din. — Postajališče v Ljubljani je pri Figovcu, kjer je razviden tudi vozni red, v St. Vidu pa pri pošti. — Od 8.—12. ure vozi vsako uro en avto, popoldne do večera pa trije. Ta promet je pripraven za izletnike, pa tudi za delavstvo, zlasti pri slabem vremenu.

Ali je Pipanov umor že pojasnjen? Še ne! Pa tudi naše časopisje je o tem utihnilo. Nihče ne zve ničesar več! — Umor naj ostane skrivnost! Zaviija se v tomo, iz katere pa se še vendar pritrjeno rdeči vprašanje: Kdo ga je? — Ali je zločinec zaprt, ali je bil zaprt, ali se ga še ni prijelo? — Ali bo kdo to vprašanje rešil?

Maribor.

Narodna zavednost in Narodno gledališče. Lani sovjeje Maribor apeliral, naj Ljubljana, sploh cela Slovenija reši Narodno gledališče v Mariboru pred sicer neizogibno katastrofo. Apel je bil na mestu. Ampak v življenju je tako, da lastnik goreče hiše v prvi vrsti tudi sam gasi. Mariborski narodni krogi, ki hočejo sicer biti merodajni, pa rešujejo ravno sedaj najhujšo krizo svojega gledališča z — bojkotom in vsak v svoji oštariji. Vrhunec narodnega škandala pa je ta jara gospoda napravila, ko je Jugoslav. Matica v gledališču priredila Rapalski večer v praslavo ujednjenja SHS. Pripravila je dve tako privlačni točki (Finžgarjevo predavanje in Bevkovo kratno predstavo »Kajna«, ki slika trpljenje našega naroda v zaslužjenem ozenlju), da bi ne moglo biti dovolj prostora v gledališču. Doživeli pa smo javni kulturni škandal, da je gledališče sicer prenapolnila mladina, a lože in ostali sedeži so bili po večini prazni. Kje je naša narodna trgovina, industrija, ki sicer tako rada apelira na geslo »Svoji k svojim«? Kje so odvetniki, bankirji, sploh vsa velemožna narodna gospoda? Ona čaka v oštariji in v baru, da slovensko gledališče — propade.

Ulogi »Dom ubogih.« Skoro dve leti trajajoči spor, kdo naj izvede pomožno stanovanjsko akcijo »Dom ubogih« so na zadnji anketi dne 14. t. m. vendar rešili tako, da ostane akcija še nadalje pod okriljem stavbene zadruge »Mojmir«, toda v ožjem odboru naj bo zastopana »javnost« s polovico odbornikov s predsednikom in blagajnikom. Da se je ta spor »prijateljev« brezstanovanjskih revežev razrešil, je ustanovitelj te človekoljubne akcije eden naših tovarišev resigniral na svoje mesto v odboru. Niti taka prepotrebna človekoljubna akcija ne najde več sioznosti med Slovenci v Mariboru.

Na živilski trg nikar politike! Na našem živilskem trgu že dlje časa opažamo, da neka stranka hujska kmetstvo ljudstvo proti mešanom ter vzpodbuja prodajalce živil k pretiranim cenam. Iz višjih političnih interesov smo to nesocialno hujskarijo dosedaj molče prenašali. Ampak svaka sila do vremen. Odslej te dvojne morale ne bomo več trpeli. To se zna pokazati tudi na volilnih shodih, ko se bo dotična stranka zopet dobrikala zlasti delavstvu in uradnistvu ter se drznila zopet dokazovati, kako so ji na srcu interesi srednjih in nižjih slojev tudi v mestih.

Na naslov obmejnega komisarijata in carinarne v Mariboru. V inozemske vlake, ki prihajajo iz Avstrije, dovoljujejo na kolo-dvoru v St. Ilju (obmejna postaja) vstop proti Mariboru samo tistim osebam, ki se lahko izkažejo s tozadevnim dovoljenjem obmejnega komisarijata. To pa se zlorablja tako, da osebe, ki potujejo res v nujnih opravkih, ne dobijo takega dovoljenja za vstop, med tem ko razne dame v spremstvu orožnikov in financarjev, četudi niso v službi, lahko potujejo brez dovoljenja. Ali so mogoče gotove dame bolj zanesljive kot pa ostalo občinstvo. Skrajni čas je že, da se napravi red in napravi konec protekcionizmu. Ali naj bodo za vse olajšave, ali pa za nikogar. Izjem pa ne trpimo. — Popotnik.

Wranglovi gredo — ga ne vsi! — Samo oni, ki so bili zaposleni pri gradbi železniške proge Ormož-Murska Sobota, katera je sedaj dograjena. Gredo baje v Francijo, k podobnemu delu.

Tragična smrt. — V limbuški fari pri Mariboru se je ustrelil ob mrtvaškem odru svoje žene Ivan Artnak. — V žalosti je šel za njo v smrt.

Celje.

Preokret pri »Orjunci«? Prejeli smo: Gotovo ima »Orjunca« v svojem programu nekaj točk, ki se približujejo programu NSS. Te točke so bile znane nam in širši javnosti. Zato je veliko naših pristašev s početka gojilo simpatije do »Orjunc«. Narodno-socialistični stranki pa niso ostale tudi prikrite one točke v statutu »Orjunc«, ki tej organizaciji dovoljujejo in celo narekuje nasilstva. Zato je NSS proti »Orjunc« zavzela svoje znano stališče. Da je bilo njeno mnenje in stališče pravilno, so kmalu pokazali razni zločinski dogodki, ki so ta nasprotja med Orjuno in NSS žalibog še poostriili. — Ko bi bila »Orjunca« naše ugotovitve izpodbila s tem, da bi se otrešla vpliva gotove politične stranke in da bi dejansko revidirala zloglasne točke svojega statuta, ki govore o fizični sili, ako bi bila precizirala, napram komu in kdaj bi organizacija smela uporabiti svoje fizične sile, potem bi o »Orjunci« govorili mogoče drugače — podpirali bi jo! To pa zato, ker ljubimo tudi mi narodni socialisti to državo, ker so jo gradili tudi naši pristaši, ker želimo, da bi postala tolikšna, kakor bi morala biti — in ker ne pozabimo in ne bomo pozabili naših zaslužjenih bratov — tam preko! Žalibog se to doslej ni zgodilo. Pri tem pa ni rečeno, da se ne bo. V tej nadi nas potrjuje obnašanje »Orjunc« na Štajerskem, in je že tudi v Ljubljani kakor slišimo, opaziti preokret na boljše!

Ptuj.

Podružnica Ptuj »Udruženja jugoslovenskih železničarjev« je priredilo zabaven večer v čast umirovljenemu tovarišu Adražu Haloder, svojemu večletnemu predsedniku. Koncertne točke je izvajalo narodno železni-

čarsko glasbeno društvo »Drava« iz Maribora pod vodstvom kapelnika tov. Premruja, v splošno zadovoljnost mnogoštevilnega občinstva. Moški pevski zbor je zelo ugajal, nadvse pričakovano pa trio (Harfa, violina in čelo). — Tov. Lenarčič je otvoril zabaven večer s primernim nagovorom na slavljenca. Povdarjal je med drugim ne samo njegovo plodonosno strokovno delo, temveč tudi ono na narodnem polju. Tov. Halader je bil leta 1906 premešten v Ptuj in je od takrat tu na vročih političnih tleh vedno neumorno deloval. Po preobratu, ko je ZJZ zopet oživila, je bil slavljenec prvi, ki je razumel njen program ter začel organizatorično delo in je začetkom leta 1919 ustanovil v Ptuj podružnico ZJZ. Razširil je svoje delovanje na postaje Moškanje, Ormož, Središče in Čakovec. Slednji je pripomogel do ustanovitve lastne podružnice. Slavljenec je bil duša bralnega društva Razgonica. Ustanovil je tamburaški zbor, iz katerega je sedaj vznikla narodna godba. Kot gospodar pri »Dram. društvu« je mnogo deloval. Znan kot dober slikar je uporabil večtedenski dopust, da je napravil kulisle. Najlepši spomenik si je pa postavil s tem, da je svojo družino vzgojil popolnoma v narodnem duhu. Za tov. Lenarčičem se je oglasilo še več govornikov. Zabavni večer je posetil tudi minister n. r. dr. Vesenjak. Slavljenec se je vsem govornikom prav priščno zahvalil, meneč, da ni v svojem življenju nič drugega naredil, kakor svojo narodno dolžnost, ter želi, da bi bila tudi današnja mladina vstrajna in požrtvovalna

NOVO MESTO.

Trojčki. — Posebna zakonska sreča je z rojstvom trojčkov doletela zakonska Gruden v Stopičah. Ker ni premožnja v hiši, je baje tamojšnja babica odklonila pomoč pri rojstvu. Ne glede na to, da je tako postopanje nečloveško in vsega obsojanja vredno, je obenem tudi v nasprotju z zakonom. Zato je stvar oblasti, da to trdo-srčno babico, ki je ob enem menda še strankarsko zagrizena, pokliče na odgovor.

ORMOŽ.

Družinska tragedija. — Zakonska Hrojič sta živelja žalostno zakonsko življenje. Pred kratkim je nastal zopet v hiši prepri in pretep. Zena zbeži v drugo hišo, mož pa v gostilno, kjer si je hladil jezo s pijabo. Ze tam je zagrozil, da bo nocjo še v vasi gorelo. Končno se odpravi proti domu in gre iskat k sosedu ženo. Zena ni hotela domov. Kmalu nato je pričela goreti hiša, v katero se je zatekla žena. Ogenj je uničil vse, tudi gospodarska poslopja, krmo in živeč. Sumijo, da je zažgal Hrojič, ker so njega pozneje našli obešenega v svoji hiši. Sicer je bil še pri življenju in so ga oddali v bolnico, a baje ne bo okrevaj.

ZAGORJE.

V prid stavkajočih steklarjev se je vršila v nedeljo dne 16. t. m. v Müllerjevi kavarni v Zagorju veselica. Kakor je bila ta prireditve plemenito zamišljena, tako je bila sramotno obiskana posebno od strani onih, ki so bili vabljeni in navzlic svoji moralni obveznosti niso ršili. Od vseh številnih obrtnikov, mesarjev, gostilničarjev in trgovcev sta prišla le 1 krojaški ter 1 mi-zarski mojster. Čast jima! Vsi drugi so šli raje na lovsko veselico. Tam je bolj »finac-družba, kakor med delavci. Tako brezobzirnost si je treba zapomniti za bodočnost. Sicer je pa vladalo na tej prireditvi prav priščno razpoloženje. — Požrtvovalno je sodeloval Korošček orkester, ki je z resnič-no dobro godbo razveseljeval družbo.

Stavka steklarjev v Zagorju traja že dalj čas stavka steklarjev, katerim hoče kapitalist V. Abell znižati plače za 20 ozt. 25 odstotkov. Res je, da imajo steklarji lepe plače, res pa je tudi, da steklar dela kot živina in da se nahaja vedno — kakor v peklu... Slabo se pa zasluži v skladišču steklarne, kjer dobiva uslužbenec komaj od 800 do 1000 kron in bi po 25 odstotnih odbitkih zaslužila 600 do 800 kron mesečno. Tu se vidi, kako izrablja kapitalist delavce in kako sramotno jih plačuje. Delavstvo je v stavki solidarno in upamo, da bo zmagalo.

Pozivljamo se tem potom vsi člani NSSZ in NES in »Bratstva«, da po svoji možnosti darujejo za najbednejše stavkajoče steklarje, kateri se bore za svoje pravice. Naša dolžnost je, da podpremo stavkajoče v tem boju, akoravno so naši politični nasprotniki. Z nabiranjem prispevkov pokažimo našo socialno zavest in solidarnost. Pomniti moramo, da so nas steklarji podpirali v boju pri zadnji nesrečni rudarski stavki. Darila pobira blagajnik NSSZ br. A. Keršnik. Tajništvo NSSZ, Zagorje.

PREMOG

trboveljski, libojski, ormoški in visokokalorični trobnodolski (specijalit. za centr. kurjave) dobavlja po najnižjih cenah **DOM. ČEBIN** trgovina s premogom Ljubljana, Wolfova ul. 1/II.

Gospodarstvo.

Koliko je vreden dinar?

Table with exchange rates for various currencies like Swiss franc, French franc, Czech crown, etc.

Čaršiska borza.

Table with stock market data for various currencies and commodities.

Vsem cenjenim gospodinjam se priporoča

„ADRIA“

ljudsko, ječmenovo, dvojno sladno ječmenovo »Sidro« in dvojno sladno rženo »M ta«

K A V O

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»Da sem o Tebi dvomila. Oh, William, »koliko sem to noč trpela in kako srečna sem sedaj, tako srečna kot lepi dvojici, kateri se sedaj zvečeta za vedno!«

začne sedaj svoj priprosti nagovor poročenecem, ki kljub svoji skromnosti globoko gane avzoče.

Štirikratni »Dac« odmeva po tihem božjem hramu, sledi še blagoslov novoporočenecem in mlada soproga objaneta svoji dražestni ženi, ki se blaženo privijeta k njima.

William in Ellen stopita k novoporočenim dvojicam. Dočim prvi stiska roki Edvardu in Tomu, objame Ellen še enkrat Bessy in Molly.

»Na to, kar naj bi danes videla, nisem bila pripravljena« reče Ellen tiho mladima soprogam »sicer bi bila prinesla s sabo dokaz, da Vama k Vajni sreči najiskrenejše čestitam. Vendar hočem zamujeno naknaditi o prvi priliki. Srečna sem postala tudi jaz; kajti seznanila sem se z dvema bitji, ki ju ljubim.«

Če je Ellen srečna, nista nič manj srečni Bessy in Molly. Tudi oni sta vzljubili nevesto tajinstvenega moža in le eno tesnobno vprašanje navdaja njuna srca.

»Ali ve ta krasna deklica, da je njen zaročenec strašni maščevalec?«

To vprašanje morata obe zanikati. Ta nedolžna deklica, katere čudovite lepe modre oči imajo tako prisrčen, tako otroško naiven izraz, ne more vedeti, da je njen izvoljenec mož, pred čegar imenom preletava toliko ljudi groza. In če nekoč vse to zve? Pri tej misli navda obe strah.

Medtem se približa William zopet Elleni, ki vprašujoče upira vanj svoje oči, sluteč, da se bliža sedaj trenotek, ko si ji bo posloviti od svojega izvoljenca.

Ellen se še enkrat prisrčno poslovila od mladih žen, poda Edvardu in Tomu svojo desnico, želeč jima vse najboljše v novem stanu, potem pa odide z Williamom iz cerkvice.

Ne da bi spregovorila besedice, prekoračita prostor pred cerkvijo ter zavijeta v bukov gozd. Komaj ustavi William korak, že se mu vrže Ellen na prsa in prične vroče poljubovati ustnice ljubljenega moža.

»William, dragec moj, odpusti mi, prav nespametna sem bila.«

»Saj ti nimam ničesar odpustiti, draga moja, prav nič.« — Nasprotno, prav vesel sem, da sem ti danes mogel dokazati, da je bila Tvoja sumnja neumenjena. Vsekakor se naučaja mladici dami na podmornici, ki bo v kratkem zopet odplula v domači pristan. Mladi dvojici hočeta vendarle tudi uživati srečo, kar je pa le mogoče v njunem novem bivališču!«

»In kje je to?«
»To osane zaenkrat še moja skrivnost, draga Elen. Vendar boš kesneje vse videla in tudi zvedela, kako je prišlo do tega, da sem si zgradil to čudodelno ladjo. Kesneje, draga moja, zveš vse; popeljem Te tudi na podmornico in nekega dne naju zveže duhovnik za vedno!«

Glas se mu na lahko tresse, ko izgovori zadnje besede; tudi je opaziti na njem nekaj notranji nemir. Toda Ellen si tega — v svoji preveliki sreči — ne vzame k sreč. — Končno se mu izvije iz objema.

»Odititi moram, William, voz čaka name. Kdaj se zopet vidiva? Danes, ponoči.«

»Da, drag, — danes — še mnogo ti imam povedati.«

Ellen ga še enkrat vroče poljubi, potem pa odhiti skozi gozd ter zgine njegovim za njo se ozirajočim očem.

Dama v žalnem oblačilu.

Terror je prispel zopet v London. — William je izpolnil svojo objubo. Njegova

zvesta spremljevalca, Edvard in Tom, sta srečna. Toda on — mož, čegar mož skoro ne pozna ovire, njemu se ne smehlja sreča, da bi bila Ellen že za vedno njegova.

Sicer je Elleni, ki ga še skoro bolj vroče ljubi kot doslej, ob slovesu objubil, da se kmalu poroči z njo, da si uveren, da mu objube ne bo mogoče preje izpolniti, predno ne izbrise s sebe strašne sumnje. Sam sebi si mora večkrat priznati, da je vsekakor njegova dolžnost, da pove svoji nevesti golo resnico o svojem dosedanjem življenju. In zopet se tolaži z mislijo, da je morda njena ljubezen do njega vendarle toliko, da bi se odločila postati celo žena strahnega Jaka.

Morda? — Vendar pa tega ne more verjeti. In ravno ta negotovost, ta razdvojenost njegove notranjštine ga muči venomer, da mu ni občutka v zagonetni hiši ob zapadnem obrežju. Tem neprijetnostim se pridružuje še zavest, da se mora še nadalje skrivati, ker brez dvoma stika za njim londonska policija.

Iz te zagate si William kaj kmalu pomaga. — Edvard mora pod svojim imenom v okolici Londona vzeti majhno vilo v najem in se ondi začasno naseliti z Bessy. — V tej vili je William popolnoma na varnem, zlasti še, ker ima pri sebi kot služabnika enega moža od posadke na podmornici. Dočim preživlja Edvard s svojo mlado ženo medene točne, preganja tajinstvenemu mož svojo dolgočasje in brezdelje s snovanjem novih načrtov. Vendar pa njegovo brezdelje ne traja dolgo časa. Kaj kmalu mu prične dohajati poročila njegovih ljudi, s katerimi se je večkrat sbajal na starem vlačiču v Whitechaplu. Seveda mu pa ta poročila ne povedo posebnih novic. Da ga policija še vedno išče, to ni za Williama nikaka novost, dasi izbaja iz poročil, da je policija no lovu za njim, da pokaže, da zadeve ni pustila v nemar. Sicer je pa policija vesela, da tajinstveni morilec

KINO „IDEAL“

Od 20. do 22. novembra

Nevarnost tropičnih krajev.

Filmski roman v 7 dejanjih. V glavni vlogi Ana Nilson. Krasni naravní posnetki. — Tajfun na Javi, Velikanska poplava.

Z 23. t. m. v nedeljo prične predvajanja

Tarzan

v glavni vlogi ameriški velikan Elmo Lincoln.

I. del od 23. do vštveši 26. novembra II del od 27. do vštveši 30. novembra.

ZAHVALA.

Vsem svojim stanovskim tovarišem in tovarišicam, vsem znancem in prijateljem, kateri so ob kruti izgubi moje soproge, gospe

Cecilije

dali gorje z menoj in z zapuščenimi otročki ter prišli v prvi potrebi in v obupnem trenutku v tolažbo in gnetilni sredstvi na pomoč, izrekan tem potom obnem v imenu svojih otrok najiskrenejšo zahvalo. Najlepša hvala tovarišem pevcem, kateri so v najhujši bridkosti odvalili težki kamen od mojega srca s petjem v srce segajočih zlatih. Ker mi je nemogoče povrniti vsaj delno njihovo požrtvovalnost, naj jim povrne, kakor vsem drugim — roka vsemogočnega.

V Celju, novembra 1924. JOSIP RUŽIČ, nadstražnik.

Govorni urednik: Franjo Rupnik. Tiska tiskarna M. Hrovatin v Ljubljani. Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.

Naša dolžnost je, da kupujemo od tordk, ki inserirajo v našem listu!

Iščem pisarniške službe najraje kot občinski tajnik in sicer radi stanovanjske krize kje na deželi. Sem zmožen vsakovrstne pisarniške službe v raznih strokah, le stenografije ne obvladam. Star sem 41 let, oženjen in brez otrok. — Nastop 1. maja 1925. — Naslov pove uprava »Nove Pravde« v Ljubljani, Grad šče št. 7.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA. Delniška glavica Din 50.000.000. Rezervni zadrž. ca.: Din 10.000.000. Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta. Podružnice: Brežice, Črnlje, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. Brzojavni naslov: BANKA LJUBLJANA. Telefon št. 26, 413, 502, 503 in 504. Se priporoča za vse v bančno stroško spadajoče posle.

Najboljši šivalni stroji so edino Josip Petelinca znamke »Griffen« in »Adler«. Večletno jamstvo. Delavnica za popravilo strojev. Pouk v vezanju brezplačen. Ljubljana blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Oglašajte v Novi Pravdi! Česar ne ves, vprašaj Univerzitetni Informativ. Biro »ARGUS« Knez Mihajlova 35, Tel. 6-25 BEOGRAD (Pasaž Akademije nauka)

JOHAN se dobi v vseh specialističnih prodajalnah

Modistka M. HORVAT LJUBLJANA, STARI TRO ŠTEV. 21. prodaja bele klobuke po 150 do 200 Din, dvobarvne po 170 Din, enobarvne po 140 Din, oblika, različne baržunaste po najnižjih cenah. [Zalni klobuki vedno v zalogi]

Štefan Ferant urar državnih železnic Celje, Dečkov trg 3 priporoča svoje urarsko in zlatarsko obrt. - Cene solidne.

AVTO - VOZI BREZ BENCINA! JUJO - HAG LJUBLJANA BOHORICEVA UL. 24 TELEFON ŠTEV. 560

Trboveljski premost in drva dobavlja Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8 Telefon 220 Plačilo tudi na obroke. Telefon 220

Najcenejši novi in rabljeni pisalni stroji v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev. LUDOVIG BARAGA, Ljubljana Štejnburgova ulica št. 6/1. Barvni trakovi, karbon-papir-ludigo ter vse druge potrebščine, pisarniška oprema vedno v zalogi.

Vse pisalne, risalne in šolske potreščine dobite najceneje v papirni trgovini Miroslav Rivič Ljubljana Sv. Petra cesta 29. Lastna knjigovoznica. Velika zaloga šolskih zvezkov, map, in blokov.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marijin trg. št. 8., reg. zadr. z o. z. sprejema vloge na knjižice in plača čistih 7% obresti brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi za vloge v tekočem računu obrestovanje po dogovoru. Podeljuje na kratek rok trgovske in poslovne kredite najkulantneje.

Priporočamo t rdko Josip Petelinca Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo. Najcenejši se kup nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in rujavega platna, sifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, Solingen škarij za prirojanje in za obrezovanje trt. NA VELIKO IN MALO

Franc Szantner Ljubljana, Štejnburgova ulica 1 specialist za ortopedična in anatomska obuvanja in trgovec s čevlji, sprejema tudi vsa popravila.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Kapital in rezerve Din 18.300.000. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. Podružnice: Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slov. Bistrica. Brzojavni: Trgoška. Tel.: 139, 145, 458. Ekspoziture: Konjice, Meža-Dravograd.